

FINANSMAN GİDER KISITLAMASININ FİNANSAL PLANLAMALARA ETKİLERİ

SELİN OTMAN – Yeminli Mali Müşavir
16.06.2021

İSTANBUL YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODASI

«Her problemin çözümü çözülmemiş yeni problemler doğurur.» Karl Popper

Kapsam

1

Kanun ve Cumhurbaşkanı Kararı

2

Uygulama Esasları

3

Uygulamadaki Soru ve Sorunlar

Finansman Gider Kısıtlaması

15.06.2012 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 6322 Sayılı Kanunla birlikte finansman gider kısıtlaması uygulaması tekrar düzenlendi. Ancak, yürürlük tarihi 01.01.2013 olan düzenleme 8 yıl boyunca Bakanlar Kurulu ve Cumhurbaşkanı'nca, yetki kullanılmadığı için hayata geçirilmedi.

2012

Şubat 2021

04.02.2021 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanı Kararı ile 01.01.2021 tarihinden itibaren başlayan vergilendirme dönemi kazançlarına uygulanmak üzere, ilgili kanun maddelerindeki oran yüzde 10 olarak belirlendi.

Uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirleme yetkisi olan Hazine ve Maliye Bakanlığı 25.05.2021 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe giren 18 Seri No.lu Kurumlar Vergisi Tebliği ile düzenleme yapmıştır.

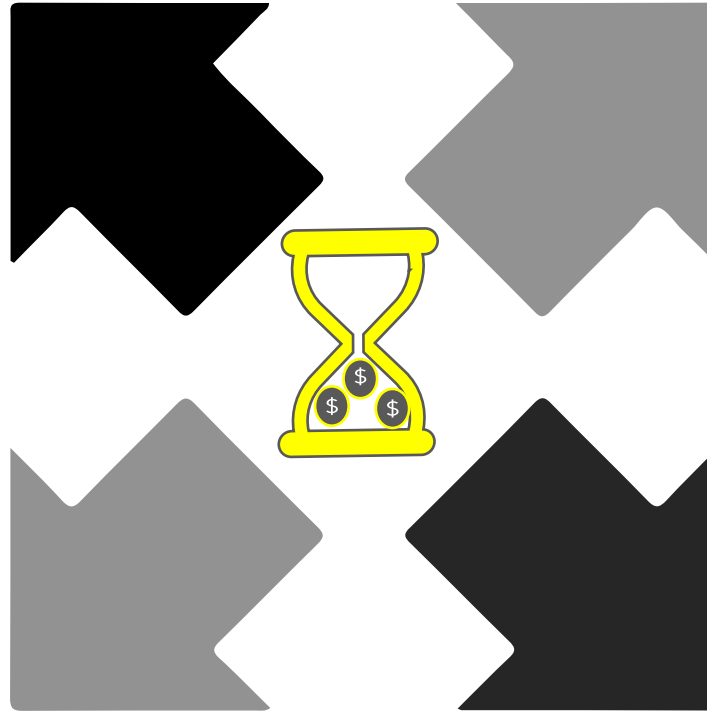
Mayıs 2021

Haziran 2021

03.06.2021 tarihinde yayımlanan 36 Seri No.lu KDV Genel Tebliği ile finansman gider kısıtlaması uygulanan tutarlara ilişkin yüklenilen KDV nedeniyle Katma Değer Vergisi Kanunu'nun (30/d) maddesinin uygulanmayacağı düzenlendi.

Kurumlar Vergisi Kapsamında Finansman Gider Kısıtlaması

Kredi kuruluşları, finansal kuruluşlar, finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketleri dışında, kullanılan yabancı kaynakları öz kaynaklarını aşan işletmelerde, aşan kısma münhasır olmak üzere, yatırımın maliyetine eklenenler hariç, işletmede kullanılan yabancı kaynaklara ilişkin faiz, komisyon, vade farkı, kâr payı, kur farkı ve benzeri adlar altında yapılan gider ve maliyet unsurları toplamının **%10'unu aşmamak üzere** Cumhurbaşkanınca kararlaştırılan kısmı kurum kazancının tespitinde indirimi kabul edilmez.

Firmaların finansman ihtiyaçlarını borçlanma yerine öz kaynakları ile finanse etmelerini teşvik etmek ve öz kaynaklarını güçlendirmek.

Finansman Gider Kısıtlamasına Tabi Olan / Olmayan Mükellefler

- Gerçek usulde vergilendirilen ve bilanço esasına göre defter tutan ticari kazanç ve zirai kazanç sahibi **gelir vergisi mükellefleri** ve kanunda belirtilen kurumlar haricinde olan ve bilanço esasına göre defter tutan kurumlar vergisi mükellefleri

Kapsama Giren Mükellefler

Kapsama Girmeyen Mükellefler

- İşletme Hesabı Esasına Tabi Mükellefler
- Kredi Kuruluşları
- Finansal Kuruluşlar
- Finansal Kiralama Şirketleri
- Faktoring Şirketleri
- Finansman Şirketleri
- Sermaye Piyasası Kurumları

Uygulamanın Dönemi ve Özel Hesap Dönemine Tabi Mükelleflerde Finansman Gider Kısıtlaması

Finansman gider kısıtlaması, hesap dönemi olarak takvim yılını kullanan mükelleflerde 2021 yılının ilk geçici vergi döneminde uygulanmaya başlanacak.

Özel hesap dönemine tabi mükelleflerin 2021 yılı içerisinde başlayan ve **2022 yılı içerisinde sona eren** vergilendirme dönemlerinde finansman gider kısıtlaması uygulanmaya başlayacak. 2021 yılı içerisinde sona eren hesap döneminde uygulama yapılmayacak.

Önceki geçici vergilendirme dönemlerinde finansman gider kısıtlaması şartlarını taşımayan mükellefler, şartların olduğu geçici vergilendirme döneminden itibaren kısıtlamaya tabi olacak. Her geçici vergi dönemi sonu itibariyle kurumların, kısıtlamaya tabi olup olmadıklarının tespiti gerekli.

Uygulama Esasları

01

Finansman Gider Kısıtlaması Uygulamasında
Yabancı Kaynak, Özkaynak ve Yatırım Tanımı

02

Kısıtlama Kapsamına Giren / Girmeyen Gider ve
Maliyet Unsurları

03

Uygulama Esasları

04

Vergi Güvenlik Müesseseleri ile Birlikte Finansman
Gider Kısıtlaması Uygulaması

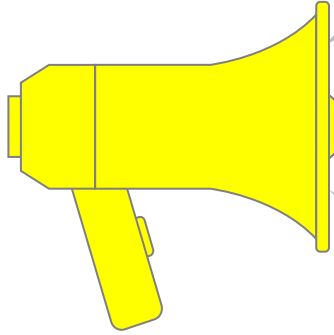
05

03.06.2021 Tarihinde Yayımlanan 36 Seri No.lu KDV
Tebliğı

06

Uygulamadaki Soru ve Sorunlar

1- Finansman Gider Kısıtlaması Uygulamasında Yabancı Kaynak, Özkaynak ve Yatırım Tanımı

Yabancı Kaynak

Bilançonun kısa vadeli yabancı kaynaklar ve uzun vadeli yabancı kaynaklarının toplamı olarak tanımlanmıştır.

Tanımda yabancı kaynak kapsamının oldukça geniş tutulduğu görülmektedir.

Özkaynak

Vergi Usul Kanunu'nun 192. maddesine göre; "aktif toplamı ile borçlar arasındaki fark, müteşebbisin işletmeye mevzu varlığını (öz sermayeyi) teşkil eder.

"Her bir geçici vergi döneminin son günü itibariyle finansman gider kısıtlaması öncesi Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre çıkarılacak bilançodaki öz kaynaklar ile yabancı kaynaklar esas alınacak.

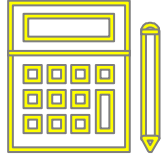
Yatırım

Duran varlık kullanılmaya hazır hale gelinceye kadar yatırım projelerine ilişkin olarak "Yapılmakta olan yatırımlar" hesabında izlenen tutarlar da dahil olmak üzere her türlü (teşvik belgeli veya belgesiz) amortismanına tabi iktisadi kıymetleri ifade ettiği açıklanmıştır.

2- Kısıtlama Kapsamına Giren Gider ve Maliyet Unsurları

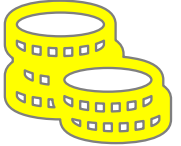
Faiz

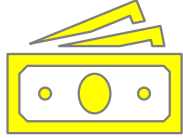
Komisyon

Kur Farkı

Vade Farkı

Kar Payı

Benzeri

Aşan kısım sınırlı olmak üzere **yabancı kaynağın kullanım süresine bağlı olarak** doğan her türlü faiz, komisyon, vade farkı, kâr payı, kur farkı, faktöring kuruluşlarına verilen iskonto bedelleri ve benzeri adlar altında yapılan gider ve maliyet unsurları kısıtlamaya tabi olacaktır.

2- Kısıtlama Kapsamına Girmeyen Gider ve Maliyet Unsurları

Zorunlu olarak ya da mükellefin ihtiyarında yatırım maliyetine eklenen gider ve maliyet unsurları

Örtülü sermaye, transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü kazanç dağıtımı veya binek otomobillerde gider kısıtlaması nedeniyle KKEG olarak dikkate alınmış kısımlar

Herhangi bir yabancı kaynak kullanımına bağlı olmaksızın yapılan giderler. Teminat mektubu komisyonları, ipotek masrafları vb. giderler

Finansman geliri azalması niteliğinde olana erken ödeme veya peşin ödeme iskontoları

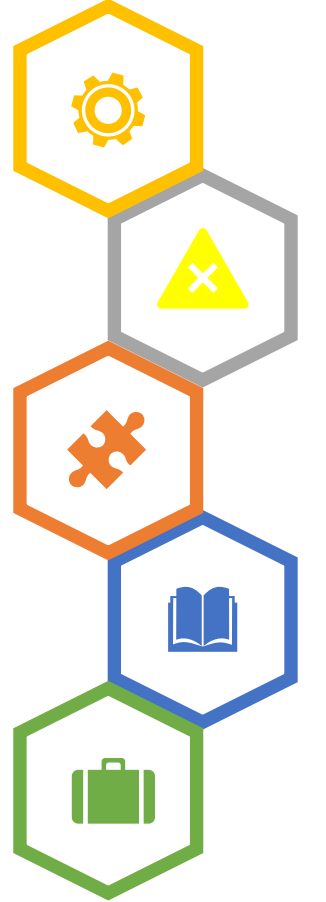
Bir yabancı bir kaynağın kullanım süresine bağlı olarak doğmayan gider ve maliyet unsurları. Kredi sözleşmelerine ilişkin ödenen damga vergisi veya banka havale ücretlerine ilişkin ödenen **BSMV** gibi.

Finansman Gider Kısıtlamasının Tespiti

XYZ A.Ş.' nin 2021 yılında yabancı kaynak yükümlülüğü 125 milyon TL, öz kaynak toplamı 75 milyon TL ve yabancı kaynaklara isabet eden faiz ve kur farkı gideri ise 12.5 milyon TL'dir. XYZ A.Ş. Devam eden yatırımı dolayısıyla aynı dönemde kullanmış olduğu krediden kaynaklanan 2 milyon TL'lik finansman giderini yatırımın maliyetine eklemiştir.

Bu döneme ilişkin toplam 12.5 milyon TL finansman giderinin 2 milyon TL'lik kısmı yatırımın maliyetine eklenmiş olduğundan finansman gider kısıtlamasının hesabında dikkate alınacak tutar (12.5 milyon – 2 milyon) 10.5 milyon TL'dir. 420 bin TL 2021 yılına ait verilecek olan geçici vergi/kurumlar vergisi beyannamesinde kanunen kabul edilmeyen gider olarak dikkate alınacaktır.

A	Yabancı Kaynaklar	125.000.000,00
B	Öz Kaynaklar	75.000.000,00
C = A - B	Aşan Tutar	50.000.000,00
D = C / A	Aşan Kısmı İsbet Eden Tutar	40%
E	Faiz ve Kur Farkı Gideri (Yatırım Maliyetine Eklenen Tutar Hariç)	10.500.000,00
F = D x E	Aşan Yabancı Kaynağa İlişkin Faiz ve Kur Farkı Gideri	4.200.000,00
G = F x %10	Gideri Kabul Edilmeyen Faiz ve Kur Farkı Tutarı	420.000,00
H = G x %25	Geçici/Kurumlar Vergisine Etkisi	105.000,00

3- Uygulama Esasları

a) 01-01-2013 Tarihinden Önce Yapılan Borçlanmalara İlişkin Finansman Giderleri

Finansman gideri kısıtlamasına ilişkin kanuni düzenlemenin yürürlüğe girdiği **1.1.2013 tarihinden önce sağlanan finansman hizmetleri veya akdedilen kredi sözleşmeleri** nedeniyle oluşan finansman giderleri kısıtlamaya tabi olmayacaktır. Ancak 1.1.2013 tarihinden itibaren (bu tarih dahil) sağlanan yabancı kaynaklara ilişkin olarak mahiyet ve tutar itibarıyla 1 Ocak 2021 tarihinden itibaren kesinleşen gider ve maliyet unsurları gider kısıtlamasına tabi tutulacaktır.

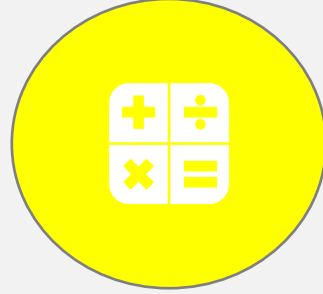

Finansman gider kısıtlamasının düzenleyici işlem olan Cumhurbaşkanlığı Kararı'nın yürürlüğe girdiği tarihten önce temin edilen krediler için de uygulanması, yabancı kaynak kullanarak finansal planlamada bulunan ticari işletmeler için hukuki ve finansal belirsizliğe yol açacak ve bu suretle anayasal ilkelerden olan hukuki güvenlik ve belirlilik ilkesi ihlal edilebilecektir.

3- Uygulama Esasları

b) Finansman Gideri Yanında Finansman Gelirinin de Bulunması Durumu

Finansman giderlerinin yanı sıra finansman geliri de elde etmiş olan mükelleflerin gider kısıtlaması uygulamasında söz konusu gelir ve giderlerini birbiri ile mukayese etmek suretiyle **netleştirmeleri mümkün değil.**

Aynı kaynağa ilişkin olarak bir hesap dönemi içindeki aynı veya farklı geçici vergilendirme dönemlerinde oluşan **kur farkı gelir ve giderleri** mahsuplaştırılarak işlem tarihi veya dönem sonu itibarıyla bu kaynağa ilişkin net kur farkı gideri doğması halinde bu tutar finansman gideri kısıtlamasında dikkate alınacak.

3- Uygulama Esasları

c) Vade Farkları ve Köprü Kredilerin Durumu

Satış bedelinin belirli bir vade sonunda ödenmesine ilişkin olarak, bilançolarda izlenen satıcılar vb. hesaplar için finansman gideri hesaplanmaması başka bir deyişle vade farkı hesaplanmaması halinde bu işlemler için ayrıştırma yapılmayacak ve satış bedelinin belirli bir kısmı gider kısıtlamasına tabi tutulmayacak. Satıcı hesaplarının değerlemesinden kaynaklanabilecek kur farkları ise gider kısıtlaması kapsamında değerlendirilecek.

İşletmelerce **banka vb.** kurumlardan temin edilen kredilerin, bu işletmelerin üzerinde herhangi bir finansman yükü kalmaksızın grup şirketlerine aktarılması halinde, bu kredilere ilişkin finansman gideri, krediyi devralan ve fiilen kullanan şirket bünyesinde finansman gider kısıtlamasında dikkate alınacak.

3- Uygulama Esasları

d) Yıllara Sari İnşaat ve Onarım İşleri ile Uğraşan Mükelleflerde Finansman Gider Kısıtlaması

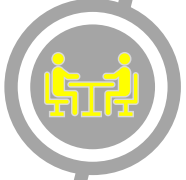
Yabancı kaynaklara ilişkin maliyet unsurları, işin kesin kar veya zararının tespit edildiği yıl kazancının hesaplanmasında dikkate alındığından gider kısıtlamasına ilişkin uygulama da aynı dönemde yapılacak.

Gider kısıtlamasına konu olan ve YSiOi alakalı olarak önceki dönemlerde aktifleştirilen maliyet unsurları YSiOi'nin bittiği yıl dikkate alınacak ancak 1 Ocak 2021 tarihinden önce mahiyet ve tutar itibarıyla kesinleşmiş finansman giderleri kazancın hangi yıl beyan edildiğine bakılmaksızın gider kısıtlamasına konu edilmeyecek.

3- Uygulama Esasları

e) Adi Ortaklıklarda Finansman Gider Kısıtlaması

Finansman gider kısıtlaması uygulamasında adi ortaklıklar, adi ortaklığı oluşturan ortaklardan ayrı bir birim olarak kabul edilecek.

Adi ortaklığın finansman giderleri, adi ortaklığın ortakları tarafından doğrudan kendi finansman giderlerine dahil edilmeyecek.

Bilançolarında yabancı kaynak tutarı öz kaynak tutarını aşan adi ortaklıklarda, aşan kısma münhasır olmak üzere, aynı şekilde hesaplanan finansman gider kısıtlaması **ortakların hisseleri oranında** verecekleri beyannamelerinde KKEG olarak dikkate alınacak.

4- Vergi Güvenlik Müesseseleri ile Birlikte Finansman Gider Kısıtlaması Uygulaması

Örtülü Sermaye, Örtülü Kazanç ve Binek Otomobillerde Gider Kısıtlaması ile Finansman Gider Kısıtlaması İlişkisi

Örtülü sermayeye isabet eden, örtülü kazanç dağıtımı olarak kabul edilen giderin ve binek otomobillere ilişkin olarak kısıtlanması gereken tutar hesaplanarak toplam finansman giderinden mahsup edilir; kalan kısım üzerinden FGK hesaplanır.

Örtülü Sermaye ve Örtülü Kazanç ve Binek Otomobillerde Finansman Gider Kısıtlamasının Aynı Anda Uygulanması

A	İlişkili Kişiden Borçlanılan Tutar	3.000.000
B	Dönem Başı Özkaynak Toplamı	800.000
C = B x 3	Öz Kaynakların 3 Katı	2.400.000
D = A - C	Aşan Tutar	600.000
E = D / A	Aşan Kısma İsbet Eden Oran	20%
F	İlişkili Kişiden Kullanılan Borca Ait Faiz Gideri	600.000
G = F x E	Örtülü Sermayeye İsbet Eden Faiz Gideri	120.000

A	Binek Otomobillere İlişkin Faiz Gideri	100.000
B	Kısıtlamaya Tabi Binek Otomobil Gideri (%30)	30.000

A	Yabancı Kaynaklar	7.000.000
B	Öz Kaynaklar	700.000
C = A - B	Aşan Tutar	6.300.000
D = C / A	Aşan Kısma İsbet Eden Tutar	90%
E	Finansman Gider Kısıtlamasına Tabi Faiz ve Kur Farkı Gideri (1.000.000-120.000-30.000)	850.000
F = D x E	Aşan Yabancı Kaynağa İlişkin Faiz ve Kur Farkı Gideri	765.000
G = F x %10	Gideri Kabul Edilmeyen Faiz ve Kur Farkı Tutarı	76.500
H = G x %25	Geçici/Kurumlar Vergisine Etkisi	19.125

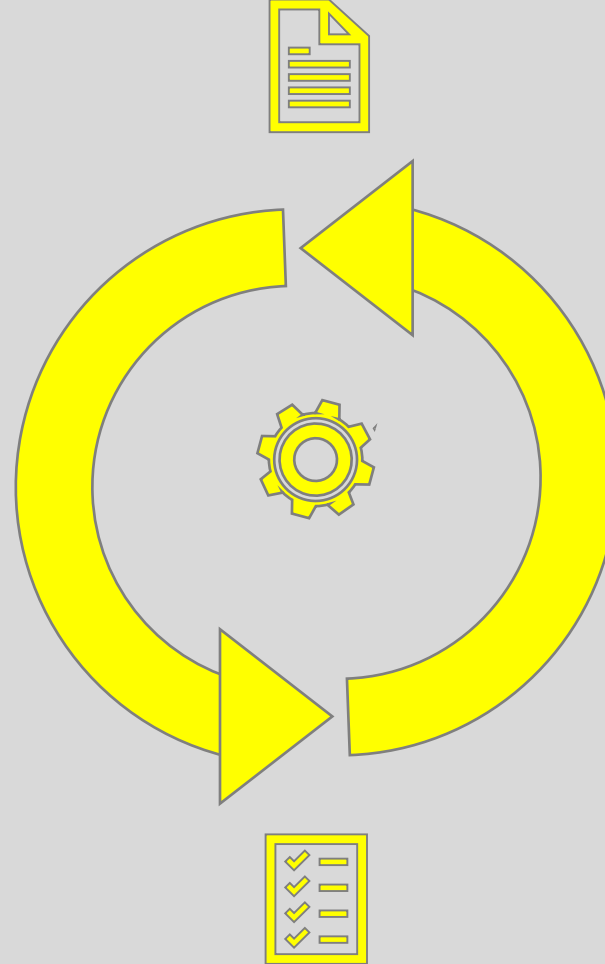
Çelik üretim faaliyeti ile iştigal eden ABC A.Ş.'nin 30.06.2021 tarihi itibarıyla bilgileri aşağıdaki gibidir.

Açıklama	Tutar (TL)
Yabancı Kaynak	7.000.000
Ortaklara Borç	3.000.000
Dönem Başı Özkaynak Toplamı	800.000
30.06.2021 Özkaynak Toplamı	700.000
Binek Otomobillere İlişkin Faiz Gideri	100.000
İlişkili Kişiden Kullanılan Borca Ait Faiz Gideri	600.000
Toplam Finansman Gideri	1.000.000

5- 03.06.2021 Tarihinde Yayımlanan 36 Seri No.lu KDV Tebliği

Finansman Gider Kısıtlamasında KDV Durumu

Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 30. maddesinin d bendi uyarınca, Gelir ve Kurumlar Vergisi kanunlarına göre kazancın tespitinde indirimi kabul edilmeyen giderler dolayısıyla ödenen katma değer vergisinin indirim konusu yapılması mümkün bulunmamaktadır.

03.06.2021 tarihinde yayımlanan KDV Tebliği ile finansman gider kısıtlamasına ilişkin düzenlemenin KDV Kanunu'nun 30/d maddesi hükmü ile paralellik arz etmediği açıklandı.

Doğrudan işletmenin faaliyeti ile ilgili olan giderler dolayısıyla yüklenilen KDV'nin indirim konusu yapılamaması, KDV'nin temel prensibi olan işle ilgili giderler için yüklenilen vergilerin mkellef üzerinde kalmaması prensibi ile eliřtiđinden KDV Kanunu'nun 29/5 inci maddesinin verdiği yetki çerçevesinde kısıtlanan giderlere ilişkin olarak, Kanun'un 30/d maddesi hükmünün uygulanmaması uygun görüldü.

Uygulamadaki Soru ve Sorunlar

